

NOTAT Udlånsordninger på hospitaler 2021

I perioden 5. til 16. februar 2021 har DSR Analyse i samarbejde med MEGAFON gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af DSRs medlemspanel. 66% af de i alt 3.647 inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen, svarende til 2.422 besvarelser. Dette notat præsenterer de af undersøgelsens resultater, der handler om udlånsordninger på hospitalerne. Notatet er analyseret for deltagere i undersøgelsen, der arbejder på en hospitalsafdeling eller et ambulatorie, og som ikke har ledelsesansvar.

Notatets hovedkonklusioner er følgende:

- 46% angiver, at deres afdeling har en udlånsordning. Det er en del flere end tidligere (2018), hvor godt hver fjerde havde sådan en ordning.
- 44% er inden for det seneste år blevet bedt om at tage vagter på en anden afdeling end deres egen, som følge af en udlånsordning. Halvdelen (52%) udlånes til afdeling fjernt fra egent speciale.
- Sygeplejerskerne, der udlånes til en afdeling fjernt fra egen afdeling, oplever sig ikke godt rustet til at tage disse vagter.
- 16% som er blevet udlånt via en udlånsordning inden for det senest år svarer, at de kan takke nej til at tage vagter på andre afdelinger uden problemer. Det er en mindre andel end tidligere (2018: 21%)
- Ca. hver tredje (33%) vurderer, at udlånsordningen bidrager negativt eller overvejende negativt til kvaliteten af sygeplejen.

Udlånsordninger på hospitalerne

Knap halvdelen af de hospitalsansatte sygeplejersker (46 %) angiver, at deres afdeling har en udlånsordning¹. 38% arbejder på afdelinger, der ikke benytter udlånsordninger, mens de resterende 17% ikke ved om deres afdeling har en udlånsordning.

Table 1. Har din afdeling en udlånsordning?

	Maj 2016	Nov 2018	Feb 2021
Ja	29%	27%	46%
Nej	59%	64%	38%
Ved ikke	12%	9%	17%
Total	100%	100%	100%
Antal	1.080	1.072	1.247

Anm: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

44% på afdelinger/ambulatorier med udlånsordninger er inden for det seneste år blevet bedt om at tage vagter på en anden afdeling end deres egen. Det svarer til hver femte (20%) sygeplejerske på hospitalerne (251 ud af 1247).

¹ Deltagerne fik præsenteret begrebet udlånsordning således: "Nogle sygehuse benytter sig af formelle eller uformelle udlånsordninger, hvor en sygeplejerske fra en afdeling med kort varsel kan blive udlånt til en anden afdeling i tilfælde af personalemangel, overbelægning eller andre årsager."

Tabel 2. Er du inden for det seneste år blevet bedt om at tage vagter på en anden afdeling end din egen, som følge af en udlånsordning?

	Maj 2016	Nov 2018	Feb 2021
Ja	39%	38%	44%
Nej	60%	62%	55%
Ved ikke	0%	0%	1%
Total	100%	100%	100%
Antal	313	288	570

Anm: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie med en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

Halvdelen (52%) af sygeplejerskerne er blevet udlånt til en afdeling fjernt fra egen afdeling, 40% er udlånt til en afdeling tæt på eget speciale og 19% er udlånt til en afdeling med samme speciale som egen afdeling. Det fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Hvilke afdelingstyper er du blevet udlånt til inden for det seneste år?

	Feb 2021
Afdeling med samme speciale som min egen afdeling	19%
Afdeling med et speciale tæt på min egen afdeling	40%
Afdeling med et speciale fjernt min egen afdeling	52%
Ved ikke	1%
Antal	251

Anm: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller ambulatorie med en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

De sygeplejersker, der har været udlånt til et andet speciale, er bedt om at vurdere, hvorvidt de følte sig rustet til at tage udlånsvagterne. For de, der er udlånt til afdelinger tæt på eget speciale, var 40% enige eller overvejende enige i, at de var godt rustet, mens 35% er uenige eller overvejende uenige heri.

I forhold til de sygeplejersker, der har været udlånt til en afdeling fjernt fra egen afdeling, så var 10% enige eller overvejende enige i, at de var godt rustet, mens 73% er uenige eller overvejende uenige heri, jf. tabel 4.

Tabel 4. Jeg føler mig godt rustet til at tage vagter på en afdeling...

	Enig	Overvejende enig	Hverken/eller	Overvejende uenig	uenig
Afdeling med et speciale tæt på min egen afdeling	11%	29%	25%	24%	11%
Afdeling med et speciale fjernt min egen afdeling	2%	8%	17%	29%	44%

Anm: n=100. Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie med en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Ved ikke er ikke medtaget i tabellen (<1%). Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

16%, som er blevet udlånt via en udlånsordning inden for det senest år svarer, at de uden problemer har mulighed for at takke nej til vagter på andre afdelinger som følge af udlånsordninger. 35%

angiver, at de i princippet kan takke nej til at tage vagter på andre afdelinger, men at det i praksis er vanskeligt. 47% svarer at de ikke kan takke nej, jf. tabel 5.

Tabel 5. Har du mulighed for at takke nej til at tage vagter på andre afdeling som følge af arbejdspladsens udlånsordning?

	Maj 2016	Nov 2018	Feb 2021
Ja, uden problemer	16%	21%	16%
Ja, i princippet, men det er i praksis vanskeligt	42%	39%	35%
Nej	32%	33%	47%
Ved ikke	10%	7%	2%
Total	100%	100%	100%
Antal	123	109	251

anm.: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie som har været udlånt til en anden afdeling via en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

Hver femte (18%) angiver, at der er klare retningslinjer for, hvilke opgaver de må – eller ikke må – løse, når de er udlånt. Halvdelen ved ikke, om der er sådanne retningslinjer, jf. tabel 6.

Tabel 6. Er der klare retningslinjer for, hvilke opgaver du må – og ikke må – løse?

	Feb 2021
Ja	18%
Nej	33%
Ved ikke	50%
Total	100%
Antal	570

anm.: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie som har været udlånt til en anden afdeling via en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

Tabel 7 viser, at 30% af de hospitalsansatte sygeplejersker arbejder sammen med sygeplejerskekollegaer fra andre afdelinger, som har været udlånt som følge af en udlånsordning.

Tabel 7. Har du på din afdeling arbejdet sammen med sygeplejerskekollegaer fra andre afdelinger, der er "udlånt" til din afdeling som følge af en "udlånsordning"?

	Nov 2018	Feb 2021
Ja	19%	30%
Nej	78%	67%
Ved ikke	4%	4%
Total	100%	100%
Antal	1.072	1.247

Anm: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

Hver fjerde sygeplejerske (21%) på afdelinger med udlånsordninger vurderer, at ordningerne bidrager positivt (5%) eller overvejende positivt (16%) til kvaliteten af sygeplejen, der ydes på arbejdspladsen. Ca. hver tredje (32%) vurderer, at ordningen bidrager negativt (13%) eller overvejende negativt (19%) til kvaliteten. 17% vurderer, at ordningen hverken bidrager positiv eller negativt til kvaliteten og 31% svarer, at de ikke ved det.

Tabel 8. Bidrager udlånsordningen positivt eller negativt til kvaliteten af den sygepleje, der ydes på din arbejdsplads?

	Maj 2016	Nov 2018	Feb 2021
Positivt	4%	5%	5%
Overvejende positivt	21%	22%	16%
Hverken positivt eller negativt	30%	30%	17%
Overvejende negativt	20%	18%	19%
Negativt	11%	12%	13%
Ved ikke/ kan ikke vurdere	14%	14%	31%
Total	100%	100%	100%
Antal	313	288	570

Anm.: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie med en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON

Sygeplejerskerne vurderer, at udlånsordningerne i højere grad bidrager negativt end positivt til arbejdsmiljøet, idet 43% angiver, at udlånsordningerne bidrager negativt eller overvejende negativt til arbejdsmiljøet på arbejdspladsen og 15% angiver, at ordningerne bidrager positivt eller overvejende positivt, jf. tabel 9.

Tabel 9. Bidrager udlånsordningen positivt eller negativt til arbejdsmiljøet på din arbejdsplads?

	Feb 2021
Positivt	4%
Overvejende positivt	11%
Hverken positivt eller negativt	19%
Overvejende negativt	25%
Negativt	18%
Ved ikke/ kan ikke vurdere	23%
Total	100%
Antal	571

anm.: Ikke ledende sygeplejersker i regionerne på en afdeling eller et ambulatorie med en udlånsordning. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Pga. afrunding summerer kolonnen ikke nødvendigvis til 100%. Kilde: DSR Analyse og MEGAFON